

Žádost:

Žádost ze dne 22. 10. 2024 dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a to:

- Dokládání dob důchodového pojištění, resp. náhradních dob pojištění a jejich následné započtení pro budoucí dávku důchodového pojištění

Odpověď:

Podle ustanovení § 5 písm. a) věta první zákona č. 582/1991 o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále ZOPSZ) **ČSSZ rozhoduje o dávkách důchodového pojištění**, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplaty těchto dávek. Oproti tomu Územní správa sociálního zabezpečení, resp. **OSSZ** dle ustanovení § 6 odst. 3 písm. l) ZOPSZ **poskytuje občanům a zaměstnavatelům odbornou pomoc** ve věcech sociálního zabezpečení a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Posledně uvedenému právnímu předpisu se věnuje interní dokument ČSSZ: Metodický pokyn ředitele sekce sociálního pojištění č. 6/2023 [Postupy OSSZ (PSSZ, MSSZ Brno) při sepisování a dokladování žádostí o dávku důchodového pojištění (její úpravu), včetně souvisejících činností, a zásady součinnosti mezi sekcí sociálního pojištění ČSSZ, OSSZ (PSSZ, MSSZ Brno) a sekcí lékařské posudkové služby ČSSZ při provádění důchodového pojištění], v němž je konkrétně popsána odborná pomoc pracovníků OSSZ směrem k občanům či jak pracovník OSSZ postupuje při prokazování dob pojištění občanů.

Obecně platí, že doba soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední, vyšší odborné škole nebo vysoké škole v ČR získaná v období před rokem 2010 je tzv. náhradní dobou pojištění. Jedná se o takové životní období, v němž člověk sice neodvádí žádné pojistné, ale přesto se mu tato doba započítává do potřebné doby pojištění pro budoucí dávku důchodového pojištění. Započítává se do něj doba po ukončení povinné školní docházky do dosažení 18. roku věku, pokud bylo konáno před 1. 1. 1996 a dále doba prvních šesti let studia po dosažení věku 18 let. Zároveň doplňuji, že pro nárok na důchod a jeho výši nemá přímý vliv stupeň dosaženého vzdělání, ale délka doby studia.

Zjistí-li občan, že v evidenci ČSSZ nemá uvedeny některé doby pojištění, případně náhradní doby pojištění, může je doložit hned, anebo při podání žádosti o důchodovou dávku. V evidenci ČSSZ obvykle nejsou vedeny náhradní doby pojištění, a to zejména:

- doba studia;
- doba vojenské (civilní) služby;
- doba péče o dítě do 4 let věku;
- doba péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby.

Jak z výše uvedeného vyplývá, ČSSZ obvykle nemá informace o době studia ve své evidenci. **Doklady o této době předkládá pojištěnec běžně až s podáním žádosti o dávku důchodového pojištění. A to z důvodu, že o době studia se rozhoduje výhradně až v souvislosti s rozhodováním o dávce důchodového pojištění.** Abyste však předešel obavám, že by se doklady o době studia mohly postupem času ztratit či zničit, je možné požádat o vložení doby studia do evidence ČSSZ již nyní, před samotným podáním žádosti o dávku důchodového pojištění. Doklad o době učení nebo studia (i v případě, že nebylo dokončeno) na střední či vysoké škole předložíte jedním z dokladů v následujícím výčtu: např. maturitním vysvědčením či vysvědčením z jednotlivých ročníků střední školy, výkazem o studiu na vysoké škole (index), vysvědčením o státní závěrečné zkoušce, diplomem či potvrzením střední/vysoké školy o době studia na jakékoliv OSSZ, kde z něj bude pořízena ověřená kopie, která bude následně

předána ČSSZ k zaevidování do evidence Vašich nárokových podkladů. Dalším možným způsobem zaevidování dob studia je převedení listinné podoby originálního dokladu o studiu do elektronické podoby prostřednictvím autorizované konverze a zasláním takto ověřeného dokladu elektronicky OSSZ či ČSSZ.

Bude-li v evidenci ČSSZ doba studia zavedena, tak je vždy zaznamenán takový rozsah, již plyne z příslušného dokladu či potvrzení. V praxi to znamená, že pokud škola potvrdí, že byl daný pojištěnec studentem do 30. 6. určitého roku, je zde zanesena tato doba studia. Až při samotném řízení o dávce důchodového pojištění počítá zákon o důchodovém pojištění s tím, že za soustavnou přípravu na budoucí povolání se považuje i další určitá doba studia, typicky to bývá doba prázdnin mezi jednotlivými ročníky, nebo při přechodu ze střední školy na školu vysokou (pokud na sebe plynule navazují). O celkovém rozsahu doby studia rozhodne ČSSZ až v souvislosti s rozhodováním o dávce důchodového pojištění, veškerá doba studia, včetně školních prázdnin se tedy objeví až na osobním listě důchodového pojištění v souvislosti s výpočtem důchodu.

Závěrem si dovoluji uvést, že pro účely služby ePortálu ČSSZ Informativní důchodová aplikace (IDA) je možné neevidovanou dobu studia vložit jednorázově.